

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Istota i potrzeba przeprowadzenia procesu rozwoju usług i deinstytucjonalizacji oraz założenia krajowej Strategii Rozwoju Usług Społecznych

Justyna Pawlak

Kooperacja EFEKTYWNA
SKUTECZNA

Deinstytucjonalizacja

- oznacza rozwój wsparcia środowiskowego, które oparte jest na dostępnych na poziomie lokalnym różnorodnych usługach
- przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej

Deinstytucjonalizacja

Przez deinstytucjonalizację należy rozumieć proces przejścia od opieki instytucjonalnej do **usług świadczonych w społeczności lokalnej**, polegającej z jednej strony na stopniowym ograniczaniu udziału osób umieszczonych w placówkach zamkniętych (co niekoniecznie oznacza ograniczenie liczby miejsc w samych instytucjach opiekuńczych) zaś z drugiej strony na zwiększeniu udziału wsparcia w środowisku - rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej.

Deinstytucjonalizacja

- Deinstytucjonalizacja jako kierunek prowadzenia działań, z jednej strony jest pewnego rodzaju szansą na wprowadzenie zróżnicowanego katalogu usług świadczonych w lokalnych społecznościach, z drugiej dużym wyzwaniem biorąc pod uwagę niski stan zasobów (kadrowych, finansowych, infrastrukturalnych).
- Ważną rolę w zakresie koordynacji tego procesu przypisuje się mającym powstać Centrum Usług Społecznych (CUS).

Proces deinstytucjonalizacji

Dlaczego musimy ten proces przeprowadzić?

- starzenie się społeczeństwa (od 20 do ponad 30% w gminach w ogólnej liczbie mieszkańców stanowią seniorzy),
- zmiany demograficzne,
- przeobrażenia rynków pracy,
- wzrost osób starszych i niepełnosprawnych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wsparcie osób z niepełnosprawnościami w niezależności życiowej,
- nowe zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

Jak przygotować się do rozwoju usług społecznych

- dobra diagnoza potrzeb poszczególnych grup osób to podstawa,
- spojrzenie jakie usługi świadczymy, jakie chcemy rozwijać, a jakie wprowadzać nowe,
- różnorodność usług społecznych, tak żeby człowiek miał prawo wyboru usługi stosownie do swoich potrzeb,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej, instytucjami na rzecz rozwoju usług społecznych,
- finansowanie (projekty, programy, środki własne samorządu),
- miejsce koordynacji usług społecznych- CUS.

Dokumenty strategiczne w zakresie rozwoju usług społecznych

**Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu.
Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030**

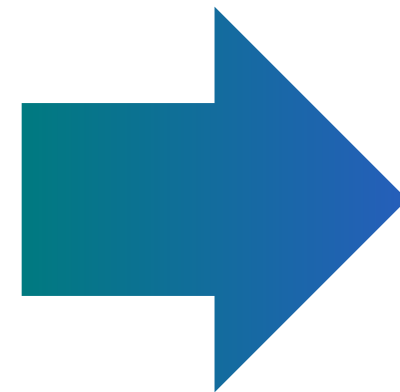
Umowa partnerstwa na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Usług Społecznych

Strategia rozwoju usług społecznych

- polityka publiczna do roku 2030
- (z perspektywą do 2035 r.)

Przyjęta w dniu
10 sierpnia 2022 r.
uchwałą Rady Ministrów
z dnia 15 czerwca 2022 r.

Lokalne plany rozwoju usług społecznych - gmina i powiat

Lokalne plany DI
Opracowuje gmina/powiat

„Wstępne ogólnopolskie ramowe
wytyczne tworzenia lokalnych planów
deinstytucjonalizacji usług społecznych”
Opracowane przez MRiPS

**Strategia Rozwoju Usług
Społecznych na lata 2021 do 2030
z perspektywą do 2035**

Wizja Strategii Rozwoju Usług Społecznych

- Przygotowanie systemu realizacji usług społecznych do świadczenia dla każdej osoby potrzebującej wsparcia z powodów społecznych, takich jak: podeszły wiek, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne,
- bezpiecznego i niezależnego funkcjonowania w swoim miejscu zamieszkania tak długo, jak tego pragnie
- zaś dzieciom i młodzieży pozbawionej opieki rodzicielskiej wsparcia jak najbardziej zbliżonego do warunków rodzinnych.

Cele Strategii Rozwoju Usług Społecznych

1

Cel strategiczny:

rozwój usług społecznych

2

Cel strategiczny:

większa aktywność zawodowa,
społeczna i obywatelska
mieszkańców

3

Cel strategiczny:

zwiększenie współpracy
instytucji i podmiotów w
obszarze rozwoju usług
społecznych

Strategia Rozwoju Usług Społecznych dla:

osób starszych

osób z
niepełnosprawnościami

rodzin z dziećmi

osób w
kryzysie
psychicznym

osób w kryzysie
bezdomności

Kierunki rozwoju usług dla osób starszych

- wsparcie rodziny realizującej opiekę długoterminową (szkoleniowe, wytchnieniowe, psychologiczne, transportowe),
- rozwój usług środowiskowych: usługi aktywizujące, usługi opiekuńcze, wytchnieniowe, usługi sąsiedzkie,
- rozwój ośrodków wsparcia,
- rozwój mieszkalnictwa wspomaganego dla osób starszych,
- zmiana sposobu funkcjonowania stacjonarnych instytucji opieki długoterminowej(otwarcie na usługi środowiskowe).

Kierunki rozwoju usług dla osób z niepełnosprawnościami

- rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych,
- rozwój usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami (wprowadzenie ustawowe tej usługi),
- rozwój mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami,
- upowszechnianie i wdrażanie kręgów wsparcia
- w miarę możliwości usamodzielnienie mieszkańców instytucji opieki całodobowej, (indywidualnych planów usamodzielnienia uwzględniających aktywizację społeczną i zawodową osób opuszczających placówki całodobowe).

Kierunki rozwoju usług dla rodzin z dziećmi

- usługi profilaktyczne wspierające rodzinę,
- specjalistyczne poradnictwo,
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- dążenie do tego aby dziecko przebywało w pieczy rodzinnej a nie instytucjonalnej,
- każde dziecko, którego rodzice zostali pozbawieni praw rodzicielskich, posiada opiekuna prawnego,
- rozwój mieszkalnictwa treningowego.

Kierunki rozwoju usług dla osób w kryzysie psychicznym

- rozwój zintegrowanych usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (wypracowanie i wdrożenie mechanizmów współpracy służb, w sytuacji wystąpienia kryzysu psychicznego i związanej z nim sytuacji kryzysowej na poziomie gminy),
- rozwój sieci mieszkań treningowych również z asystenturą, doradztwem zawodowym i treningami pracy,
- wzmocnienie ścieżek wsparcia osób w kryzysie psychicznym w ramach istniejącego systemu reintegracji społeczno – zawodowej,
- realizowanie obowiązku przez instytucje opieki w zakresie okresowego badania możliwości usamodzielnienia osoby korzystającej z usług instytucji.

Kierunki rozwoju usług wsparcia osób w kryzysie bezdomności

- współpraca międzysektorowa w zakresie kompleksowej pomocy osobom w kryzysie bezdomności,
- powołanie w gminach jednostek odpowiedzialnych za kwestie mieszkalnictwa społecznego w tym zapobieganie zadłużeniom, eksmisjom i bezdomności,
- zmiany w zakresie definiowania bezdomności i katalogu osób uprawnionych do wsparcia,
- wzmocnienie i usprawnienie systemu interwencji, ochrony zdrowia i życia osób bezdomnych, poprzez świadczenie wsparcia w środowisku metodą streetworkingu,
- wprowadzenie możliwości pracy socjalnej z osobami w zakładach penitencjarnych/treningu samodzielności z osobami usamodzielniającymi się,
- prowadzenie kampanii społecznych dot. przetywania stereotypów na temat bezdomności,
- rozwój mieszkalnictwa.

Kadra pomocy i integracji społecznej

- promowanie wyboru profesji pomocowych,
- podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr,
- kształtowanie wizerunku pracowników i instytucji pomocy społecznej w mediach ,
- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr,
- koordynacja rozwoju usług społecznych.

Finansowanie

- Fundusze Unii Europejskiej,
- Budżet samorządu województwa,
- Środki z budżetu państwa,
- Środki z funduszy krajowych (np. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Solidarnościowy Fundusz Wspierania Osób Niepełnosprawnych) oraz programów celowych realizowanych na szczeblu krajowym,
- Środki własne gmin i powiatów,
- Środki własne innych partnerów realizujących cele strategii (m.in. podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów prywatnych),
- Inne środki zewnętrzne

Dziękuję za uwagę

Istota i potrzeba przeprowadzenia procesu rozwoju usług i deinstytucjonalizacji oraz założenia krajowej Strategii Rozwoju Usług Społecznych

Justyna Pawlak

